

Downloaded via the EU tax law app / web

Byla C-363/05

JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc

ir

The Association of Investment Trust Companies

prieš

The Commissioners of HM Revenue and Customs

(*VAT and Duties Tribunal, London* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Šeštoji PVM direktyva – 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis – Atleidimas nuo mokesčių – Specialūs investiciniai fondai – Švoka – Valstybių narių atliekamas apibrėžimas – Diskrecija – Ribos – Pastovaus kapitalo fondai“

Sprendimo santrauka

1. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčių*

(*Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis*)

2. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčių*

(*Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis*)

3. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčių*

(*Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis*)

1. Šeštosios direktyvos 77/388 d(1) valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi būti aiškinamas taip, jog šioje nuostatoje nurodyta švoka „specialūs investiciniai fondai“ apima pastovaus kapitalo specialius investicinius fondus, kaip antai investicinių patikėjimo bendrovių (Investment Trust Companies).

Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies d punkto 6 papunktis aiškinamas, pagal kurį nuo pridėtinės vertės mokesčių yra atleidžiamas kintamojo kapitalo, bet ne pastovaus kapitalo fondų valdymas, prieštarauja fiskalinio neutralumo principui, kuriuo būtų ir pagrįsta Šeštoji direktyva nustatyta bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema ir kuris draudžia apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčių atžvilgiu nevienodai vertinti tokius pačius sandorius vykdančius šio subjekto. Iš tiesų pastovaus kapitalo fondams nebūdingas joks svarbus skirtumas, dėl kurio negalima būtų jį priskirti Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies d punkto 6 papunktyje numatytiems specialiems investiciniams fondams, lygiai kaip ir kintamojo kapitalo fondų.

Negalima veiksmingai remtis Direktyvos 85/611 d(1) įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su

kolektyvinio investavimo ? perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2005/1, nuostatomis siekiant padaryti išvad?, jog Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje nurodyta s?voka „special?s investiciniai fondai“ turi b?ti aiškinama siaurai. Nors iš Direktyvos 86/611 konstatuojam?j? dali? ir teksto išplaukia, kad jos tikslas yra koordinuoti nacionalin?s teis?s aktus, reglamentuojan?ius kolektyvinio investavimo subjektus, vis d?lto Šeštosios direktyvos pri?mimo momentu Bendrijos terminologija speciali? investicini? fond? srityje dar nebuvo suderinta, nes Direktyva 86/611, kurios 1 straipsnio 3 dalyje buvo apibr?žtas kolektyvinio investavimo subjektas Bendrijos lygmeniu, buvo priimta tik 1985 metais.

(žr. 29–32, 37 punktus ir rezoliucin?s dalies 1 punkt?)

2. Šeštosios direktyvos 77/388 d?l valstybi? nari? ?statym?, susijusi? su apyvartos mokes?iais, suderinimo 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi b?ti aiškinamas taip, jog jis valstyb?ms nar?ms suteikia diskrecij? apibr?žti j? teritorijoje esan?ius fondus, kurie atitinka s?vok? „special?s investiciniai fondai“ šioje nuostatoje numatyto atleidimo nuo mokes?io tikslais. Ta?iau naudodamosi šia diskrecija valstyb?s nar?s turi nepažeisti min?tos nuostatos tikslo, kuris yra supaprastinti investuotojams investavim? ? vertybinius popierius pasitelkiant investavimo subjektus, taip užtikrinant fiskalinio neutralumo princip? renkant prid?tin?s vert?s mokest?, susijus? su speciali? investicini? fond?, konkuruojan?i? su kitais specialiais investiciniais fondais, pavyzdžiui, fondais, kuriems taikoma Direktyva 85/611 d?l ?statym? ir kit? teis?s akt?, susijusi? su kolektyvinio investavimo ? perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo, iš dalies pakeista Direktyva 2005/1, valdymu.

(žr. 54 punkt? ir rezoliucin?s dalies 2 punkt?)

3. Šeštosios direktyvos 77/388 d?l valstybi? nari? ?statym?, susijusi? su apyvartos mokes?iais, suderinimo 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis yra veikiantis tiesiogiai, tod?l mokes?i? mok?tojas juo gali remtis nacionaliniame teisme gin?ydamas nesuderinamo su šia nuostata nacionalin?s teis?s akto taikym?.

Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies d punkto 6 papunktis pakankamai tiksliai ir nes?lygiškai nurodo, jog speciali? investicini? fond? valdymas turi b?ti atleistas nuo mokes?io. Aplinkyb?, kad ši nuostata iš naujo patvirtina valstybi? nari? diskrecijos egzistavim?, neleidžia suabejoti šiuo aiškinimu, jei pagal objektyvius požymius gin?ijamas paslaug? teikimas atitinka min?tu atleidimu nuo mokes?io nustatytus kriterijus.

(žr. 59–60, 62 punktus ir rezoliucin?s dalies 3 punkt?)

TEISINGUMO TEISMO (tre?ioji kolegija)

SPRENDIMAS

2007 m. birželio 28 d.(\*)

„Šeštoji PVM direktyva – 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis – Atleidimas nuo mokes?io – Special?s investiciniai fondai – S?voka – Valstybi? nari? atliekamas apibr?žimas – Diskrecija –

Ribos – Pastovaus kapitalo fondai“

Byloje C-363/05

dėl *VAT and Duties Tribunal, London* (Jungtinė Karalystė) 2005 m. rugsėjo 19 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. rugsėjo 26 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc,**

**The Association of Investment Trust Companies**

prieš

**The Commissioners of HM Revenue and Customs,**

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas (pranešėjas), teisėjai J. Klučka, U. Lõhmus, A. Ó. Caoimh ir P. Lindh,

generalinį advokatą J. Kokott,

posėdžio sekretorą L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2006 m. gruodžio 13 d. posėdžiui,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

– *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc*, atstovaujamo QC K. P. E. Lasok ir *barrister* M. Angiolini, įgalioto *solicitor* A. Khan,

– Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Gibbs ir R. Hill,

– Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir M. Afonso,

susipažinęs su 2007 m. kovo 1 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

## **Sprendimas**

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1977 m. gegužės 17 d. Tarybos Šeštosios direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas apskaičiavimo pagrindas (OL L 145, p. 1, toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc* (toliau – *Claverhouse*) ir *The Association of Investment Trust Companies*, prašymą pagrindinėje byloje pateikusio asmens, ir *Commissioners of HM Revenue and Customs* (toliau – *Commissioners*) dėl pastarųjų atsisakymo atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) investicinei patikėjimo bendrovei (*Investment Trust Company*, toliau – *ITC*) suteiktas valdymo paslaugas.

## **Teisinis pagrindas**

### *Bendrijos teisės aktai*

3 Pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktį valstybės narės, taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti siekdamos užtikrinti, kad šioje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčio būtų teisingas ir sąžiningas ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, atleidžia nuo PVM:

„specialiųjų investicinių fondų, kaip juos apibrėžia valstybės narės, valdymų;“

4 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo (OL L 375, p. 3), iš dalies keistos ketetą kartą, būtų 2002 m. sausio 21 d. Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/108/EB (OL L 41, p. 35) ir paskutinį kartą 2005 m. kovo 9 d. Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB (OL L 79, p. 9, toliau – KIAVPS direktyva), 1 straipsnis numato:

„1. Valstybės narės ši direktyvą taiko jį teritorijoje esantiems kolektyvinio investavimo perleidžiamus vertybinius popierius subjektams (toliau vadinamiems KIAVPS).

2. Šioje direktyvoje ir vadovaujantis 2 straipsniu KIAVPS laikomi subjektai:

– kurių vienintelis tikslas yra iš visuomenės pritraukto kapitalo kolektyvinis investavimas perleidžiamus vertybinius popierius ir (arba) kitą likvidų finansinį turtą, minimą 19 straipsnio 1 dalyje, ir kurie veikia pasinaudodami rizikos paskirstymo principu ir

– kurių investiciniai vienetai savininkų pageidavimu yra tiesiogiai ar netiesiogiai atperkami ar išperkami už tų subjektų turtą. Veiksmai, kurių imasi KIAVPS, siekdamas užtikrinti, kad jo investiciniai vienetai būtų verti labai nesiskirtų nuo jo grynojo turto vertės, laikomi lygiaverčiais tokiam atpirkimui ar išpirkimui.

3. Tokie subjektai gali būti steigiami remiantis teisės aktais arba pagal sutarčių teisę (kaip bendrieji investiciniai fondai, valdomi valdymo fonai) arba pagal patikėjimo teisę (kaip patikėjimo fondai) arba pagal statusą (kaip investicinių bendrovių).“

5 KIAVPS direktyvos 2 straipsnio 1 dalis nustato, kad ši direktyva netaikoma uždarojo tipo kolektyvinio investavimo perleidžiamus vertybinius popierius subjektams (toliau – KIS).

6 KIAVPS direktyvos šešta konstatuojamoji dalis yra suformuluota taip:

„kadangi valstybių narių teisės aktų suderinimas pirmiausia turėtų apsiriboti kolektyvinio investavimo subjektais, išskyrus uždarojo tipo, kurie skatina viešą prekybą savo investiciniais vienetais Bendrijoje ir kurių vienintelis tikslas yra investuoti perleidžiamus vertybinius popierius (kurie yra daugiausia perleidžiami vertybiniai popieriai, traukti biržos oficialiąją prekybos sąrašą ar kitos panašios reguliuojamos rinkos sąrašą); kadangi kolektyvinio investavimo subjektai, kuriems netaikoma ši direktyva, reguliavimas sukelia daugybę problemų, kurias reikia spręsti taikant kitas nuostatas, todėl atitinkamai tokie subjektai suderinimo objektu taps vėliau <...>“

### *Nacionalinės teisės aktai*

7 Jungtinėje Karalystėje Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktio nuostatos buvo gyvendintos 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymu (Value Added Tax Act 1994, toliau – 1994 m. PVM).

8 1994 m. PVM 9 priedo 5 grupės 9 ir 10 punktai nuo mokesčio atleidžia investicinius

patikėjimo fondų (*authorised unit trust*, toliau – AUT) ir investicinių kintamo kapitalo bendrovių (*open-ended investment company*, toliau – OEIC) investicinio turto valdymą.

9 1994 m. PVM numatytos AUT ir OEIC sėklos yra apibrėžtos 2000 m. Finansinių paslaugų ir rinkų įstatyme (*Financial Services and Markets Act 2000*, toliau – FPR), kuriuo Jungtinėje Karalystėje iš dalies perkeliama KIAVPS direktyva.

10 Iš bylos medžiagos išplaukia, kad ITC iš esmės yra apibrėžiami pagal 1988 m. Pajamų ir bendrovių mokesčių įstatymo (*Income and Corporation Taxes Act 1988*) 842 straipsnį. Šis straipsnis nustato sąlygas, kurias bendrovė turi vykdyti, kad turėtų teisę, kaip ITC, būti atleista nuo pridurtinų vertės mokesčių.

### **Pagrindiniai byla ir prejudiciniai klausimai**

11 *Claverhouse* yra ITC, kuri savo portfelio administravimui panaudojo trečiojo asmens, t. y. *JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited*, paslaugomis.

12 *Claverhouse* turi mokėti PVM už gaunamas valdymo paslaugas, nes *Commissioners* atsisakė traktuoti valdymo paslaugų teikimą ITC kaip atleidžiamą nuo PVM paslaugų teikimą. Taigi *Claverhouse* per dešimties metų laikotarpį, pasibaigusį 2003 m. gruodžio 31 d., sumokėjo 2,7 milijono GBP negrąžintino PVM.

13 *Claverhouse* ir *The Association of Investment Trust Companies*, asociacija, atstovaujanti tam tikram Jungtinės Karalystės rinkoje vykdančių veikių ITC skaičiui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pareiškė ieškinį dėl *Commissioners*.

14 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo sprendimo išplaukia, kad AUT, steigti pagal patikėjimo teisę, ir OEIC, steigtos pagal statusą, yra specialūs investiciniai fondai, kuriuose investuotojų turimas atitinkamai investicinių vienetų ir dalių skaičius priklauso nuo investicijų. Iš tiesų AUT ir OEIC yra kintamo kapitalo fondai (arba atviro tipo fondai), kurie išperka iš norinčių parduoti investuotojų savo investicinius vienetus ar dalis. ITC, atvirkščiai, steigtos pagal statusą, yra pastovaus kapitalo fondai (arba uždaro tipo fondai). ITC yra kolektyvinio investavimo forma, naudojant biržoje kotiruojamą akcinių bendrovių. Investuotojai, norėdami nutraukti savo dalyvavimą pastarojo tipo fonde, paprastai parduoda savo dalis antrinėje rinkoje, kaip antai vertybinių popierių biržoje, kurioje kaina priklauso nuo pasiūlos ir paklausos rinkoje.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas pabrėžia, kad, priešingai nei AUT ir OEIC, ITC pagal 2000 m. Finansinių paslaugų ir rinkų įstatymą nereikia gauti licencijos iš *Financial Services Authority* (finansinių paslaugų kontrolės institucija). Tačiau, kaip biržoje kotiruojamas bendrovės, jas kontroliuoja *Financial Services Authority*, kaip *Listing Authority* (biržos rinkos institucija).

16 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas teigia, kad AUT ir OEIC valdymas turi būti patikėtas išoriniam valdytojui, o ITC turi valdybą, kuri pati gali valdyti investicijas. Tačiau 90 % ITC patiki investicijų valdymą išoriniams fondų valdytojams.

17 Galiausiai iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo sprendimo išplaukia, kad Jungtinėje Karalystėje OEIC, kurių kapitalas yra kintantis, kurios yra kolektyvinio investavimo subjektai KIAVPS direktyvos prasme ir kurios trečiajam asmeniui privalo patikti savo fondų valdymą, turto išorinio valdytojo teikiamoms paslaugoms yra taikomas atleidimas nuo PVM, tuo tarpu kai pastovaus kapitalo investicinių bendrovių, kaip antai ITC, toks atleidimas netaikomas.

18 Šiomis aplinkybomis *VAT and Duties Tribunal, London* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje esantis terminas „specialūs investiciniai fondai“ gali apimti pastovaus kapitalo investicinius fondus, kaip antai ITC?
2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą yra teigiamas, ar (Šeštosios direktyvos) 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje esanti frazė „kaip juos apibrėžia valstybės narės“:
  - a) leidžia valstybėms narėms pasirinkti, kurių jė teritorijoje esančių „specialių investicinių fondų“ valdymo paslaugas atleisti nuo mokesčių ir kurių valdymo paslaugoms šio atleidimo netaikyti; arba
  - b) reiškia, kad valstybės narės turi nustatyti, kurie jė teritorijoje esantys fondai atitinka sąvoką „specialus investicinis fondas“, ir visus juos atleisti nuo mokesčių?
3. Jei atsakymas į antrąjį klausimą yra toks, kad valstybės narės gali pasirinkti, kurų „specialių investicinių fondų“ atleisti nuo mokesčių, kaip fiskalinio neutralumo, vienodo požiūrio ir apsaugos nuo konkurencijos iškreipimo principai veikia šią diskreciją?
4. Ar (Šeštosios direktyvos) 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis veikia tiesiogiai?“

#### **D?I prejudiciniai klausimai**

##### *Pirmosios pastabos*

19 Pagal nusistovėjusį Teisingumo Teismo praktiką, Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje numatyti atleidimo nuo mokesčių atvejai yra savarankiškos Bendrijos teisės sąvokos, kurių tikslas – išvengti prieštaravimų taikant PVM sistemą tarp valstybių narių (žr. šiuo klausimu 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Fonden Marselisborg Lystbådohavn*, C?428/02, Rink. p. I?1527, 27 punktų; 2005 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Kingscrest Associates ir Montecello*, C?498/03, Rink. p. I?4427, 22 punktų; 2005 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ygeia*, C?394/04 ir C?395/04, Rink. p. I?10373, 15 punktų; 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Abbey National*, C?169/04, Rink. I?4027, 38 punktų ir 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *VDP Dental Laboratory*, C?401/05, Rink. p. I?0000, 26 punktų).

20 Tačiau Bendrijos teisės aktų leidėjai gali valstybėms narėms perleisti teisę apibrėžti kai kurias atleidimo nuo mokesčių sąlygas (žr. šiuo klausimu 1996 m. kovo 28 d. Sprendimo *Gemeente Emmen*, C?468/93, Rink. p. I?1721, 25 punktų ir minėto sprendimo *Abbey National* 39 punktų).

21 Šiuo atveju valstybės narės turi apibrėžti aptariamas sąvokas savo vidaus teisėje (žr. šiuo klausimu 2006 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Solleveld ir van den Hout-van Eijnsbergen*, C?443/04 ir C?444/04, Rink. p. I?3617, 29 punktų), atsižvelgdamos į Bendrijos teisės aktų leidėjo naudojamą atleidimo nuo mokesčių sąlygas.

22 Be to, iš Teisingumo Teismo praktikos PVM srityje išplaukia, kad, kai valstybės narės apibrėžia kai kurias atleidimo nuo mokesčių sąlygas, jos negali pažeisti Šeštosios direktyvos tikslo ar bendrųjų principų, kuriais pagrįsta ši direktyva, būtent fiskalinio neutralumo principo (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Gemeente Emmen* 25 punktų; 2006 m. sausio 12 d. Sprendimo *Turn- und Sportunion Waldburg*, C?246/04, Rink. p. I?589, 31 punktų).

##### *D?I pirmojo klausimo*

23 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar

Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje nurodytas terminas „specialūs investiciniai fondai“ gali apimti pastovaus kapitalo investicinius fondus, kaip antai ITC.

24 Priešingai nei tvirtina Jungtinės Karalystės vyriausybė, prašymą pagrindinėje byloje pateiktą asmuo ir Europos Bendrijų Komisija teigia, kad terminas „specialūs investiciniai fondai“ gali apimti pastovaus kapitalo investicinius fondus, kaip antai ITC.

25 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje nėra sąvokos „specialūs investiciniai fondai“ apibrėžimo.

26 Minuto sprendimo *Abbey National* 53 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis taikomas visų teisinė formų specialioms investiciniams fondams. Šios nuostatos taikymo srityje patenka kolektyvinio investavimo subjektai, steigiami tiek pagal sutarčių teisę arba patikėjimo teisę, tiek pagal statusą.

27 Todėl, jei teisinė forma nėra svarbi Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje minimos sąvokos „specialūs investiciniai fondai“ taikymui, reikia išnagrinėti veiklos formos svarbą šiam klausimui.

28 Nei iš Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio turinio, nei iš konteksto nėra aišku, kad Bendrijos teisės aktų leidėjai ketino suteikti valstybėms narėms teisę, apibrėžiant atleidimo nuo mokesčių sąlygas, nustatyti skirtumus pagal specialius investicinius fondus pasirinktą veiklos formą.

29 Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio aiškinimas, pagal kurį nuo PVM yra atleidžiamas kintamo kapitalo, bet ne pastovaus kapitalo fondų valdymas, prieštarauja fiskalinio neutralumo principui, kuriuo būtent ir pagrįsta Šeštąja direktyva nustatyta bendra PVM sistema ir kuris draudžia PVM apmokestinimo atžvilgiu nevienodai vertinti tokius pačius sandorius vykdančius ūkio subjektus (žr. šiuo klausimu 2004 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Kimber Air*, C-382/02, Rink. p. I-8379, 23 ir 24 punktus; 2005 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Jyske Finans*, C-280/04, Rink. p. I-10683, 39 punktą ir minuto sprendimo *Abbey National* 56 punktą).

30 Iš tiesų, kaip generalinio advokato pažymėjo savo išvados 21 punkte, pastovaus kapitalo fondams nebūdingas joks svarbus skirtumas, dėl kurio jie nebūtų galima priskirti Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatytiems specialioms investiciniams fondams, lygiai kaip ir kintamo kapitalo fondų.

31 Priešingai nei tvirtina Jungtinės Karalystės vyriausybė, negalima remtis KIAVPS direktyvos nuostatomis, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje nurodyta sąvoka „specialūs investiciniai fondai“ būtų aiškinama siaurai.

32 Nors iš KIAVPS direktyvos konstatuojamųjų dalių ir turinio išplaukia, kad jos tikslas yra koordinuoti nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius kolektyvinio investavimo subjektus, tačiau Šeštosios direktyvos priėmimo momentu, kaip pažymėjo generalinio advokato savo išvados 22 punkte, Bendrijos terminologija specialius investicinius fondus srityje vis dar nebuvo suderinta, nes KIAVPS direktyva, kurios 1 straipsnio 3 dalyje buvo apibrėžtas kolektyvinio investavimo subjektas Bendrijos lygmeniu, buvo priimta tik 1985 m. (žr. minuto sprendimo *Abbey National* 55 punktą).

33 Be to, net jei kai kuriose KIAVPS direktyvos 1 straipsnio 3 dalies kalbinėse versijose, pavyzdžiui, ispanų, prancūzų, italų ir portugalų kalbomis, nurodant kolektyvinio investavimo subjektus, steigiamus pagal sutarčių teisę, vartojama Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje esanti sąvoka „specialūs investiciniai fondai“, aprašanti kintamo kapitalo fondus, steigiamus pagal sutarčių teisę, priešingai nei fondus, steigiamus pagal patikėjimo teisę

arba pagal statusą, taip pat ir kitose kalbose šios nuostatos versijose, pavyzdžiui, anglų, danų ir vokiečių kalbomis (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Abbey National* 55 punktą).

34 Galiausiai negalima teigti, kad KIAVPS direktyva vestas suderinimas netaikomas pastovaus kapitalo fondams. Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kaip pabrėžia Komisija, kad pastovaus kapitalo fondams galutinai nėra taikomas šioje direktyvoje numatytas suderinimas. Iš tiesų iš šios direktyvos šeštos konstatuojamosios dalies išplaukia, kad šiems fondams tik laikinai netaikomas direktyvoje numatytas suderinimas. Taip pat neatmetama galimybė, kad vėliau pastovaus kapitalo specialūs investiciniai fondai bus suderinti.

35 Iš visko, kas minėta, išplaukia, kad pastovaus kapitalo investicinį bendrovę, kaip antai ITC, kuri kreipiasi dėl valdymo paslaugų trečiųjų asmenų, gali būti laikoma Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatyto „specialiu investiciniu fondu“.

36 Šiam aiškinimui neturi tokos faktas, kad pastovaus kapitalo fondai neprivalo naudotis išorinio valdytojo paslaugomis, bet gali valdyti turtą patys. Iš tiesų faktas, kad pastovaus kapitalo fondai, kaip antai ITC, priešingai nei OEIC, turi galimybę turtą valdyti patys ir neturi pareigos kreiptis išorinį valdytoją, neturi jokios tokos ITC, kuri nutarė pasinaudoti išorinio valdytojo paslaugomis, padėčiai. Tiek, kiek toks fondas pasirenka kreiptis dėl išorinio valdymo, jis objektyviai atsiduria tokioje pačioje situacijoje kaip ir kintamo kapitalo fondas, kaip antai OEIC, kuris privalo naudotis išorinio valdytojo paslaugomis.

37 Todėl pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi būti aiškinamas taip, jog „specialūs investiciniai fondai“ šioje nuostatoje apima pastovaus kapitalo specialius investicinius fondus, kaip antai ITC.

*Dėl antrojo ir trečiojo klausimų*

38 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas antruoju ir trečiuoju klausimais klausia, kokia yra termino „kaip juos apibrėžia valstybės narės“, esančio Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje, apimtis.

39 Prašymą pagrindinėje byloje pateikęs asmuo ir Komisija tvirtina, kad tik valstybės narės gali nustatyti, kurie iš jų teritorijoje esantys fondai atitinka apibrėžimą „specialūs investiciniai fondai“. Komisijos teigimu, jei fondas yra pripažintas specialiu investiciniu fondu, jam gali būti taikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatytas atleidimas nuo PVM. Taigi valstybės narės diskrecija neapima klausimo, ar efektyviai taikoma PVM sistema. Komisija priduria, kad apibrėžiant fondus reikia atsižvelgti į KIAVPS direktyvos nuostatas.

40 Jungtinės Karalystės vyriausybė tvirtina, kad platus sėvokos „specialūs investiciniai fondai“, nurodytos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje, aiškinimas būtų turintis būti suderintas su terminu „kaip juos apibrėžia valstybės narės“, pagal kurį valstybėms narėms suteikta didelė diskrecija atrinkti fondus, kuriems turi būti taikomas atleidimas nuo mokesčio.

41 Reikia pažymėti, kad galimybė apibrėžti sėvokos „specialūs investiciniai fondai“ turintis neleidžia valstybėms narėms atrinkti vieną jų teritorijoje esantį fondą ir atleisti jį nuo mokesčio, o kitiems fondams netaikyti šio atleidimo nuo mokesčio. Iš tiesų iš šio sprendimo 21 punkto išplaukia, kad terminas „specialūs investiciniai fondai“ turi būti valstybėms narėms suteiktos diskrecijos atskaitos taškas.

42 Tačiau aiškinimas, pagal kurį valstybės narės turi atrinkti investicinius fondus, kuriems taikomas atleidimas nuo mokesčio, ir tuos, kuriems jis netaikomas, paneigia terminą „specialūs



investiciniai fondai“, nurodyt? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje, kurio tikslas išvengti skirtum? taikant PVM sistem? tokiems fondams.

43 Taigi Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis valstyb?ms nar?ms suteikia teis? tik savo vidaus teis?je apibr?žti fondus, kurie atitinka s?vok? „special?s investiciniai fondai“. Kaip išplaukia iš šio sprendimo 22 punkto, ši teis? turi b?ti vykdoma, nepažeidžiant Šeštosios direktyvos tiksl? ir fiskalinio neutralumo principo, b?dingo bendrai PVM sistemai.

44 Tod?l svarbu išnagrinti, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunk?iu valstyb?ms nar?ms suteiktos diskrecijos rib? yra paisoma, kai mokes?i? mok?tojas prašo, kad jam suteiktos valdymo paslaugos b?t? pripažintos susijusiomis su speciali? investicini? fond? valdymu tam, kad joms b?t? taikomas šioje nuostatoje numatytas atleidimas nuo PVM.

45 Šiuo klausimu reikia pažym?ti, kad sandori?, susijusi? su speciali? investicini? fond? valdymu, atleidimu nuo mokes?io, numatyto Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje, pirmiausia siekiama investuotojams palengvinti investavim? ? investavimo subjekt? vertybinius popierius, nepatiriant PVM išlaid?. Iš ties? šia nuostata siekiama užtikrinti bendros PVM sistemos fiskalin? neutralum? pasirenkant tarp tiesioginio investavimo ? vertybinius popierius ir investavimo tarpininkaujant kolektyvinio investavimo subjektams (min?to sprendimo *Abbey National* 62 punktą).

46 Be to, primintina, kad fiskalinio neutralumo principas, kuriuo grindžiama Šešt?ja PVM direktyva ?tvirtinta bendra PVM sistema, draudžia PVM rinkimo srityje nevienodai vertinti tokius pat sandorius vykdan?ius ?kio subjektus. Ta?iau šis principas nereikalauja, kad sandoriai b?t? identiški. Iš ties? iš nusistov?jusios Bendrijos teismo praktikos išplaukia, kad min?tas principas draudžia PVM atžvilgiu skirtingai vertinti panašias paslaugas, kurios konkuruoja tarpusavyje (žr. vis? pirma 2003 m. spalio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietij?*, C?109/02, Rink. p. I?12691, 20 punkt?; 2005 m. vasario 17 d. Sprendimo *Linneweber ir Akritidis*, C?453/02 ir C?462/02, Rink. p. I?1131, 24 punkt?; min?to sprendimo *Kingscrest, Associates ir Montecello* 54 punkt?; 2006 m. birželio 8 d. Sprendimo *L.u.p.*, C?106/05, Rink. p. I?5123, 32 punkt?; min?to sprendimo *Turn- und Sportunion Waldburg* 33 punkt?; taip pat min?to sprendimo *Solleveld ir van den Hout-van Eijnsbergen* 39 punkt?).

47 Fiskalinio neutralumo principas apima konkurencijos iškraipymo, atsirandan?io d?l skirtingo poži?rio PVM atžvilgiu, panaikinim? (žr. šiuo klausimu 2001 m. geguž?s 3 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?481/98, Rink. p. I?3369, 22 punkt?). Tod?l iškraipymas yra ?rodytas, kai yra konstatuojama, kad teikiamos paslaugos konkuruoja ir yra ne vienodai vertinamos PVM atžvilgiu (žr. šiuo klausimu 2001 m. kovo 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?404/99, Rink., p. I?2667, 45–47 punktus). Šiuo atveju nesvarbu, kad iškraipymas b?t? didelis.

48 Iš to, kas min?ta, išplaukia, kad nacionalin?s teis?s akt? taikymas, pagal kur? pastovaus kapitalo speciali? investicini? fond? valdymui netaikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatytas atleidimas nuo mokes?io, prieštarauja šiai nuostatai ir fiskalinio neutralumo principui tiek, kiek šie pastovaus kapitalo fondai yra kolektyvinio investavimo subjektai, leidžiantys investuotojams investuoti ? vertybinius popierius, ir kiek min?ti fondai konkuruoja su atleistais nuo PVM fondais.

49 Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar pagrindin?je byloje nagrin?jam? nacionalin?s teis?s akt? taikymas neprieštarauja Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunk?io tikslui ir fiskalinio neutralumo principui, atsižvelgiant ? šiame sprendime pateiktas nuorodas.

50 Šiuo klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusiam teismui yra ?manoma pateikti kelet? papildom? nuorod? atsižvelgiant ? Teisingumo Teismui pateikt? informacij?. Taigi

yra konstatuota, kad bet kuriuo atveju AUT ir OEIC, kurie yra kolektyvinio investavimo subjektai, apibrėžti KIAVPS direktyvoje, valdymui Jungtinėje Karalystėje taikomas atleidimas nuo PVM. Nors dabar ITC nėra kolektyvinio investavimo subjektai KIAVPS direktyvos prasme, kaip teigia prašymų priimti prejudicinę sprendimą pateiktas teismas, AUT, OEIC ir ITC yra trys bendros rizikos kolektyvinio investavimo formos. Be to, prašymų priimti prejudicinę sprendimą pateiktas teismas nusprendė, kad ITC, kaip ir AUT bei OEIC, numato investavimą vertybinius popierius per kolektyvinio investavimo subjektą, o tai leidžia privatiems investuotojams investuoti didelius investicinius portfelius ir taip sumažinti biržos riziką.

51 Taigi iš Teisingumo Teismui pateiktą išvadą išplaukia, kad ITC valdymas patenka į Šeštosios direktyvos tikslus ir kad ITC yra panašus į AUT bei OEIC investiciniai fondai, kuriuos apima sąvoka „specialūs investiciniai fondai“. Esant šioms aplinkybėms Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatyto atleidimo nuo mokesčio netaikymas ITC nėra pateisinamas atsižvelgiant į šios nuostatos tikslus ir į fiskalinio neutralumo principą.

52 Taigi, kaip tvirtina Komisija, klausimas, ar šis aiškinimas reiškia, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje numatytas atleidimas nuo mokesčio taikomas ir kitiems fondams nei nagrinėjami pagrindinėje byloje, nėra Teisingumo Teismui pateikto prejudicinio klausimo dalykas.

53 Reikia pridurti, jog kvalifikavimo kaip „specialaus investicinio fondo“ nacionalinėje teisėje neturi pakakti tam, kad būtų taikomas atleidimas nuo mokesčio Bendrijos lygmeniu, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje. Dar reikia, kad fondui būtų taikoma sąvoka „specialūs investiciniai fondai“ Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio prasme ir ji galima būtų atleisti nuo mokesčio atsižvelgiant į šios direktyvos tikslus bei fiskalinio neutralumo principą.

54 Atsižvelgiant į minėtus svarstymus, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi būti aiškinamas taip, jog jis valstybėms narėms suteikia diskreciją apibrėžti jų teritorijoje esančius fondus, kurie atitinka sąvoką „specialūs investiciniai fondai“ šioje nuostatoje numatyto atleidimo nuo mokesčio tikslais. Tačiau naudodamosi šia diskrecija valstybės narės turi nepažeisti minėtos nuostatos tikslo, kuris yra supaprastinti investuotojams investavimą vertybinius popierius su investavimo subjektu pagalba, užtikrinant fiskalinio neutralumo principą renkant PVM, susijus: su specialiu investiciniu fondu, konkuruojančiu su kitais specialiais investiciniais fondais, pavyzdžiui, fondais, kuriems taikoma KIAVPS direktyva, valdymu.

#### *D?I ketvirtojo klausimo*

55 Prašymų priimti prejudicinę pateiktas teismas ketvirtuoju klausimu klausia, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis veikia tiesiogiai.

56 Prašymų pagrindinėje byloje pateiktas asmuo tvirtina, kad turi teisę remtis šia nuostata. Vienintelę aplinkybę, suteikianti valstybėms narėms tam tikrą diskreciją apibrėžiant specialius investicinius fondus, neturi kliudyti galimybei ja remtis, kai ji gyvendinančio nacionalinės priemonės viršija šios diskrecijos ribas, prieštaraudamos fiskalinio neutralumo principui ir (ar) šioje nuostatoje numatyto atleidimo nuo mokesčio tikslui. Komisija pritaria šiam požiūriui ir priduria, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčiu galima remtis tiesiogiai tiek, kiek valstybė narių diskrecijai nustatytos ribos yra aiškios, tikslios ir pakankamai nesulyginas.

57 Atvirkščiai, Jungtinės Karalystės vyriausybė mano, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis neveikia tiesiogiai, nes reikalauja papildomo valstybių narių perkėlimo.

58 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios Bendrijos teismo praktikos išplaukia, kad visais atvejais, kai direktyvos nuostatos turinio požiūriu yra nesulyginamos ir pakankamai tikslios, jeigu per nustatytą terminą nebuvo imtasi gyvendinimo priemonių, jomis galima remtis ginant bet kurią direktyvos neatitinkančią nacionalinę nuostatą arba apibrėžiant asmenų teises, kurias jie turi valstybųs atžvilgiu (žr. 1982 m. sausio 19 d. Sprendimo *Becker*, 8/81, Rink. p. 53, 25 punktų; 2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Kügler*, C-141/00, Rink. p. I-6833, 51 punktų; 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Österreichischer Rundfunk* ir kt., C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, p. I-4989, 98 punktų, taip pat minėto sprendimo *Linneweber ir Akriditis* 33 punktų).

59 Kalbant apie Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktį turint reikia konstatuoti, kad jis pakankamai tiksliai ir nesulygiškai nurodo, jog specialieji investiciniai fondų valdymas turi būti atleistas nuo mokesčių.

60 Aplinkybų, kad ši nuostata iš naujo patvirtina valstybių narių diskrecijos egzistavimą, neleidžia suabejoti šiuo aiškinimu, jei pagal objektyvius požymius ginajamas paslaugų teikimas atitinka minėtu atleidimu nuo mokesčių nustatytus kriterijus (žr. pagal analogiją 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Dornier*, C-45/01, Rink. p. I-12911, 81 punktų).

61 Todėl faktas, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis valstyboms narėms suteikia diskreciją ir jame pabrėžiama, kad jos yra kompetentingos apibrėžti specialius investicinius fondus, nedraudžia suinteresuotiesiems asmenims tiesiogiai remtis šia nuostata (žr. pagal analogiją minėto sprendimo *Dornier* 81 punktų), jei valstybų narė, kuri gyvendina šią diskreciją priėmė nacionalines priemones, nesuderinamas su šia direktyva (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Linneweber ir Akriditis* 36 ir 37 punktus).

62 Taigi ketvirtą klausimą reikia atsakyti, jog Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis veikia tiesiogiai taip, kad mokesčių mokėtojas juo gali remtis nacionaliniame teisme ginydamas nesuderinamo su šia nuostata nacionalinės teisės akto taikymą.

## **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

63 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymų dėl prejudicinio sprendimo pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **1977 m. gegužės 17 d. Tarybos Šeštosios direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių statymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema: vienodas apskaitavimo pagrindas 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi būti aiškinamas taip, jog šioje nuostatoje nurodyta sąvoka „specialūs investiciniai fondai“ apima pastovaus kapitalo specialius investicinius fondus, kaip antai investicinių patikėjimo bendrovių (Investment Trust Companies).**

2. **Šeštosios direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis turi būti aiškinamas taip, jog jis valstyboms narėms suteikia diskreciją apibrėžti jų teritorijoje esančius fondus, kurie atitinka sąvoką „specialūs investiciniai fondai“ šioje nuostatoje numatyto atleidimo nuo mokesčių tikslais. Tačiau naudodamasi šia diskrecija valstybųs narės turi nepažeisti minėtos nuostatos tikslo, kuris yra supaprastinti investuotojams**

investavim? ? vertybinius popierius pasitelkiant investavimo subjektus, taip užtikrinant fiskalinio neutralumo princip? renkant prid?tin?s vert?s mokest?, susijus? su speciali? investicini? fond?, konkuruojan?i? su kitais specialiais investiciniais fondais, pavyzdžiui, fondais, kuriems taikoma 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB d?l ?statym? ir kit? teis?s akt?, susijusi? su kolektyvinio investavimo ? perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo, iš dalies pakeista 2005 m. kovo 9 d. Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB, valdymu.

3. Šeštosios direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktis yra veikiantis tiesiogiai, tod?l mokes?i? mok?tojas juo gali remtis nacionaliniame teisme gin?ydamas nesuderinamo su šia nuostata nacionalin?s teis?s akto taikym?.

Parašai.

\* Proceso kalba: angl?.